

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

Appendix Traditionvm Ex Manuali R. P. Betani huc reddita in Testimonium
Facti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

calypsis, nec Euangelium Ioannis: Itaq; *omnis scriptura*, non significat totam, sed quamque etiam partem, esse *diuinitus inspiratam*, & sufficientem quoad ea, quæ expresse continet, & quæ, vnde petenda, ostendit. *Deinde. Virilis* nunquam significat *Sufficiens*: Nam alioquin non scripsisset idem, 1. Cor. II. *Cetera, cum venero, disponam.*

AD III. Non reprehendunt Traditiones à Moysè & Prophetis acceptas; sed nouitates à nouatoribus inuectas. Ita Patres.

AD IV. Non vt esset regula; sed memoriale rerum per prædicationem acceptarum. Non, inquam, vt regula foret fidei; quia tunc continere deberet & sola, & omnia quæ fidei sunt; ceu Symbolum Apostolicum: at & alia habet, quæ ex se non pertinent ad fidem: creduntur tamen, quia scripta sunt. Est ea autem regula Partialis: nam Totalis, est Reuelatio facta Ecclesiæ; cuius species sunt duæ, Verbum Scriptum, & Traditum.

APPENDIX

TRADITIO-

N V M

Ex Manuali R.P. Becani huc reddit a in Testimonium Facti.

VETERIS TESTAMENTI Traditiones sunt duplices: 1. PHARISÆICÆ illaudatæ: vt Lotio manuum ante mensam, *Matth. 15.* Sub mensa, *Marc. 7.* & Venientium è foro, *Marc. 7.* Abstinencia à mensa peccatorum. *Matth. 9.* à

taçtu eorum. *Luc. 7.* à curatione ægrorū in sabbatho, *Luc. 6.* Sæpè, *Luc. 5.* ieiunandum & orandum. Decimæ omnium minutiarum, *Matth. 23.* Non jurare per aurum, &c. templi. *Matth. 23.* De his seu malis, seu bonis, seu mediis, reprehendebantur. 1. Quia, *Matth. 23.* *Omnia opera sua faciunt, vt videantur ab hominibus.* 2. Quia ibid. *comeditis domos viduarum, orantes longas &c.* 3. Quia ibidem, *superstitiosè erant colantes culicem &c.*

2. MOSAICÆ laudatæ: vt de Canone librorum sacrorum certo: De remedio pec. orig. pro foemellis ad salutem necessario: Deque cruentis Sacrificiis, quod Christi mortem significarent, indeque vim expiatoriam haberent, non ex sese, & verò necessariam ad salutem. *D. Th. 2. 2. q. 2. a. 7.*

V s v s Traditionum maior fuit Iudæis, quàm Scripturæ, in his etiam quæ scripta erant. Vnde *Exod. 13.* *Narrabis filio tuo: Hoc est quod fecit Dominus &c.* *Et erit quasi signum in manu tua.* *Deut. 23.* *Memento dierum antiquorum, cogita generationes singulas: Interrogas patrem tuum, & annuntiabit tibi; Majores tuos, & dicent tibi.* *Psal. 77.* *Quanta mandauit Patribus nostris nota facere ea filiis suis; vt cognoscat generatio altera. Filii, qui nascentur, & exurgent & Narrabunt filiis suis.* Ecce Mandatum Traditionum: vt etiam scripta docere & discere per Traditionem potius iuberentur, quàm per scripturam. Tum Quia Pentateuchi duo solum erant exemplaria, vnum in Arca, sub custodia Sacerdotum; iussorum id septimo quoque anno prælegere populo, *Deut. 31.* quod amissum Helzias reperit, *4. Reg. 22.*

Alte-

Alterum asseruabatur sub Regis custodia. Tum Quia in schedis lex dispersa erat; quam serò Esdras in voluminis redegit formam.

II. NOVI TESTAM. TRADITIONES sunt triplices. 1. APOSTOLICÆ GENERALES, non expressæ in Scriptura; cum eo tamen parem habentes autoritatem. De quibus vniuersè 2. Thet. 2. *State, & tenete Traditiones, quas didicistis siue per sermonem, siue per epistolam nostram.* Quippe tam prædicatores Apostoli, quàm scriptores sunt eodem spiritu inspirati; hinc parvtriisque Verbi est autoritas. 2. APOSTOLICÆ SPECIALES, de dogmatibus 1. Fidei, Quòd Biblia sint Verbum Dei: Quòd mancant nobis salua & incorrupta: Quòd eorum verum Sensum habeamus. Quæ tria sunt Principia Fidei ac Morum summè ad salutem necessaria. 2. Quòd Symbolum fidei sit verè Apostolicum. 3. Quòd *Sp. Sanctus à Patre Filioque procedat.* 4. Quòd *Filius à Patre Solo est; non factus, nec creatus; sed genitus.* 5. Quòd infantes sint baptizandi. 6. Quòd baptizati ab hæreticis non sint rebaptizandi. 7. Formam Baptismi esse; *Ego te baptizo, &c.* 8. Quòd septem solùm sint Sacramenta. 9. Quòd Deipara manserit Virgo perpetua. Horum aliqua possunt ex Scriptura probari; sed si de huius sensu constiterit: At Calvinus negat verum, verbi gratia, istius sensum: *Nisi, quis renatus, &c.* sic & plurium.

2. DE DOGMATIBVS RITVVM: Vt. 1. Exorcism⁹ in baptismo. 2. Merisio trina: 3. Chrismatis annua renouatio. 4. Mixtio æquæ cum vino in

calice Missæ. 5. Sumtio Eucharistiæ ab ieiunis. 6. Sacrificatio pro defunctis. 7. Signatio frontis per crucem. 8. Cõprecatio ad orientem. 9. Aquæ benedictio. *Horum, ait Tert. l. de Coron: mil. c. 4. & aliarum eiusmodi Disciplinarum si legem exposules Scripturarum; nullam inuenies. Traditio tibi pretenditur autrix, Consuetudo Confirmatrix, & Fides obseruatrix.*

3. ECCLESIASTICÆ, post Apostolorum tempora introductæ, eiusdem cum Apostolicis autoritatis Non sunt; licet piè obseruandæ: teste *Aug. epist. 118. Quia à plenariis Conciliis commendata atq; statuta retinentur.*

III. LUTHERO-CALVINISTÆ in rejiciendis peccant quadrifariam. 1. Quòd imitentur priscos hæresiarchas hac in re; vt reprobos Traditionum exautoratores & reprobatores Arianos, Macedonianos, Eunomianos, Eutychanos, Pelagianos &c. 2. Quòd dissentiant inter sese: Nam Alij rejiciunt omnes omnino Traditiones: Vt Calvinus, & Calvinistæ in *Synodo Vltraiectiona*: Alij quasdam admittunt; vt Kemnitius: Alij distinguunt; cas de rebus adiaphoris admittunt; de necessarijs ad salutem, respuunt. 3. Quòd falsò nobis affingunt plura, vt sequitur.

1. Nos docere; Scripturam sine Traditionibus humanis imperfectam ac insufficientem esse.

AT vbi de vero sensu Scripturæ non constat; non sufficit: *Deinde*, multa sunt credenda, quæ non sunt in Verbo Scripto.

2. Nos docere; quod mereamur per Trad. Hum. gratiam iustificationis, & remissionem peccatorum. Ita Melanch.

AT

At utramque gratis nobis conferri per merita Christi docemus.

3. Nos docere, Quod omnes Traditiones nostræ sint Apostolicæ. Ita Calvinus, At agnoscimus etiam merè Ecclesiasticas.

II, DE VERBO INCARNATO.

LECTOR. Hoc in Argumento rerum paulo prolixior insisto: idq; in recitandis magis Nouatorum sententiis, quam refellendis; quod suapte sese immanitate iugulent ipsæ. Sunt autem sententiæ nonnulla paucorum dūtaxat Sectariorum singulares de Christo, non communes omnium: Quadam, in quibus nec sui earum autores sibi constituerunt; sed ab iis abierunt. Veruntamen autorum Vox emissa volat; & Litera Scripta manet: Suoque perit indicio sorex.

Et imprimū.

DE CHRISTI DIUINITATE.

QUESTIO VI.

Qualis est Luthero-caluinistica con-
clamatio aduersus SS,
Trinitatem?

LUTHERVS in Postilla Maore, Basilæ impressâ apud Hecusgium, in Dom. Trinit. Humanitas tantum inueniunt: est vox TRINITAS. Unde & frigidè omnino sonat. Translyuani Ministri lib. 2. cap. 9. gloriabundè hæc parentis sui autoritate vtuntur. Tali digna patre proles! Patebit clarius infra quæst. 9.

Idem Lutherus exaucorauit è Litaniis istud: S. Trinitas vnus Deus miserere nobis. Tom. 2. Ienen. fol. 79. a. Vt de Deo sentit, ita & loquitur; Noster Dominus non est stramineus Ibid. fol. 215. b. Non est porcus Ibid. fol. 244. a. Non est Sutor. Ibid. fol. 442. a. Veruntamen Hæreticus est, hoc iam Verum est, quàm Verum est, quod celeberrima Vniuersitas Ingolstadiana est holla.

Quocirca, ait in Col Momp. f. 369 b. Custodiat nos Deus à magnis illis primæ tabula tentationibus; in quibus sciri nequit; Deusne sit diabolus; an diabolus sit Deus.

us. Expertus loquitur. Ibid. fol. 302. b. Illa enim tentatio, (si quis faciat ex Deo diabolus) Christum comprehendit, eumque in agoniam redegit, & Sanguinem sudarit.

CALVINVS in epist. ad Polonos: Trinitatis nomen repudiamus. Immo, idem Instit. lib. 1. cap. 1. 3. §. 5. Sepultum in posterum volumus. Egregium ex Theologo Vespilouem!

AUTOR. Impietas se iugulat ipsam; quò mihi paucioribus opus 1. Vox TRINITAS in S. Scripturis expressa de nomine non est: at de Re est. Matt. ult. Baptizate omnes gentes in nom. Pat. & Fil. & Sp. Sancti. 1. Iohan. 5. Tres sunt, qui. &c. 2. Patribus antiquissimis ea vox in vsu est: Vt Dionysio lib. de diuin. Nom. c. 1. Iustino de recta Confess. fidei &c. Vide Bell. l. 2. de Christo cap. 5. 3. Nec Trinitas significat Trium Vnitatem; vt Val. Gentilis errauit: Sed Trinitatem in Vnitate veneramur, ait Symb. Athan.

II. LUTHERVS è Bibliis suis germanicis, Wittenbergæ impressis, eiecit verba illa, 1. Iohan. 5. Tres in celo sunt, qui testimonium perhibent; Pater, Verbum, & Spir. Sanctus.

1. TIGVRINI CALVINISTÆ Magistrum imitati, eandem suis è Bibliis sententiam expunxerunt. 2. Protinus horum secutus autoritatem, eâ fidenter vsus est Blandrata Arianus, cum sociis in disputat. Albana, Et in refutatione libelli Georgii Maioris.

3. Hinc LITHVANIIS Ministris, & eorum atro visum spiritui, in Synodo anni 1589. 11. Maij, habita: Synodi autoritate; ne hoc nomen Trinitas in concionibus deinceps vsurpetur, in perpetuum porro decernimus & sancimus.

III. Lamberto Danzo Calvinista lib. contra Genebrardum Paris. Theol. Insulsa, inconcinna, periculosa hæc oratio est: Sancta Trinitas miserere nobis.

2. Caluino epist. 2. ad Polonos: Sapit barbariem. Hancque Blasphemiam Beza lib. de

C Vnit.